

TARIFFNEMNDA

PROTOKOLL 2/2016 – TARIFFNEMNDAS VEDTAK 23. SEPTEMBER 2016 OM FORTSATT DELVIS ALLMENNGJØRING AV INDUSTRIOVERENSKOMSTEN/VO-DELEN FOR SKIPS OG VERFTSINDUSTRIEN 2016-2018

Innledning

Saken gjelder videreføring av delvis allmenngjøring av Industriooverenskomsten/VO-delen. Det vises til forskrift om delvis allmenngjøring av Industriooverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien 27. november 2014 nr. 1829. Tariffnemnda har mottatt til behandling LOs begjæring av 25. mai 2016 om fortsatt allmenngjøring av Industriooverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien. Nemnda hadde begjæringen til behandling i møte 17. juni 2016 og besluttet å sende saken på høring. I møte 23. september 2016 fattet nemnda vedtak om fortsatt allmenngjøring.

I begjæringen viser LO til at fallet i oljeprisene i det internasjonale markedet har rammet den oljerelaterte virksomheten i Norge. Også innen skips- og verftsindustrien har dette medført ordresvikt, kanselleringer og utsettelse av oppdrag med påfølgende oppsigelser og permitteringer. Selv om skips- og verftsindustrien opplever nedgangstider, endrer ikke det etter LOs syn utfordringer med sosial dumping. Det er videre vist til at Arbeidstilsynet har utarbeidet en statistikk som gjelder tilsyn mot sosial dumping innen verftsindustrien i perioden 2014 og 2015. Statistikken viser betydelige antall avvik i 2014. LO anfører i begjæringen at antallet gjennomførte tilsyn i 2015 er for lavt til at det kan slutes noe ut av tallene. Det er i henhold til LO likevel ingenting som tyder på at situasjonen har endret seg til det bedre i 2015 i forhold til året før. I begjæringen har LO bedt om at Tariffnemnda i sitt vedtak fastsetter retningslinjer med sikte på å forhindre omgåelser, og som forenkler Arbeidstilsynets kontroll med at bestemmelsene om utenbystillegg og om dekning av utgifter til reise, kost og losji etterleves.

Høringsrunden

LOs begjæring om fortsatt allmenngjøring av industriooverenskomsten/VO-delen ble sendt på høring den 30. juni med svarfrist 9. september 2016. LO har i høringen ingen merknader utover det som er anført i begjæringen.

NHO mener at dokumentasjonskravet ikke er oppfylt da det i den foreliggende begjæringen kun er vist til de samme forhold som lå til grunn i den opprinnelige begjæringen. Aktiviteten i bransjen har den senere tid vært synkende, og det må antas at utenlandsk arbeidskraft er tilsvarende redusert. NHO støtter ikke et krav om fortsatt allmenngjøring.

Arbeidstilsynet viser i sin høringsuttalelse til at de hyppig finner avvik knyttet til allmenngjøringsregelverket i denne bransjen. Avviksgraden på de ulike kontrollpunktene varierer mellom 17 prosent og 46 prosent. I perioden 2014 til august 2016 har det blitt gjennomført 24 tilsyn. Det er forskriftens krav om at lønnsutbetaling skal være i samsvar med allmenngjort tariffavtale. *Arbeidstilsynet* oftest fører kontroll med. *Arbeidstilsynet* har i perioden funnet avvik i 17 prosent av tilsynene med dette kontrollpunktet. Kontrollpunktene knyttet til reise, kost og losji samt borteboertillegg er kontrollert i et lavere antall tilsyn. I tilsynene hvor det føres kontroll med disse kravene finner *Arbeidstilsynet* likevel hyppig avvik. I sum indikerer *Arbeidstilsynets* tilsynsregistreringer behov for fortsatt allmenngjøring i skips- og verftsindustrien.

Finansdepartementet har inngitt en felles høringsuttalelse for landsoverenskomsten for elektrofagene, industriooverenskomsten/VO-delen i skips- og verftsindustrien og Fellesoverenskomsten for byggfag. *Finansdepartementet* viser til at allmenngjøring av tariffavtaler skal motvirke svært lave lønninger i en del bransjer. Studier tyder på at allmenngjorte avtaler har dempet den lønnsreduserende effekten av økt arbeidsinnvandring, og har løftet en del lavlønte over den lovfestede minstesatsen. Samtidig har allmenngjøringsordningen noen problematiske sider, herunder at den kan øke kostnadsnivået i virksomhetene. Særlig i bransjer med liten avtaledækning, kan allmenngjøring bidra til at lønnsnivået for uorganiserte bedrifter øker, også for norske arbeidstakere. Høyere lønnsnivå betyr isolert sett lavere lønnsomhet og redusert etterspørsel etter både norske og utenlandsk arbeidstakere. Det kan særlig ramme arbeidstakere med lav produktivitet, og særlig i perioder der konjunktorene er svake. Det har vi sett tegn til den senere tiden, med klart høyere ledighet for arbeidsinnvandrere enn for majoritetsbefolkningen. *Finansdepartementet* skriver at det er viktig at Tariffnemnda har en helhetsvurdering av de enkelte sakene, der ønsker om videreføring veies opp mot eventuelle uheldige konsekvenser for allmenngjøring.

Justis- og beredskapsdepartementet og *Utenriksdepartementet* har ingen merknader.

Videreføring av allmenngjøring – Tariffnemndas vurderinger

Tariffnemndas flertall finner ut fra en samlet vurdering av dokumentasjonen av forholdene i bransjen som er lagt fram i LOs begjæring 25. mai 2016 og dokumentasjonen fremkommet i høringsrunden at vilkårene for allmenngjøring er til stede.

Nemndas flertall har særlig lagt vekt på *Arbeidstilsynets* beskrivelse av forholdene i bransjen i høringsuttalelsen. *Arbeidstilsynet* har i perioden 2014 – august 2016 funnet avvik i mellom 17 og 46 prosent av tilsynene der etterlevelse av allmenngjøringsforskriften har blitt kontrollert.

For å opplyse saken ytterligere har Tariffnemnda innhentet et notat fra Samfunnsøkonomisk Analyse om grunnlaget for allmenngjøring fortsatt er tilstede¹. Nemndas flertall viser til at det fremgår av notatet fra Samfunnsøkonomisk Analyse at de drivkreftene som har bidratt til sosial dumping og lavlønnskonkurranse, som tilgangen på arbeidskraft med lave lønnskrav, svakere lønnsomhet og fallende organisasjonsgrad,

¹ Notat fra Samfunnsøkonomisk Analyse til Tariffnemnda 23. september 2016 *Forutsetninger for allmenngjøringsvedtak i elektrofagene og skips- og verftsindustrien* [[Lenke](#)]

fortsatt er til stede og trolig har blitt forsterket siden forrige allmenngjøringsvedtak. Etter Samfunnsøkonomisk Analyses vurdering er det derfor stor sannsynlighet for at utenlandske arbeidstakere vil oppleve en svekkelse av lønns- og arbeidsvilkårene sammenlignet med norske arbeidstakere dersom allmenngjøringsforskriften ikke videreføres.

Nemndas flertall viser også til at det forut for forrige vedtak om videreføring av allmenngjøring i denne bransjen (i 2014) ble gjennomført en grundig prosess med å belyse den faktiske situasjonen, hvor blant annet partene redegjorde muntlig i Tariffnemnda for ulike problemstillinger knyttet til videreføring av forskriften.

Tariffnemndas medlem Margrethe Meder er ikke enig i at vilkårene for allmenngjøring er til stede, og viser til at det ikke er dokumentert at allmenngjøring er nødvendig for å oppfylle formålet med loven. Det vises for øvrig til dissens i tidligere vedtak.

Tariffnemnda legger til grunn at bestemmelsene i forskriften om utenbystillegg, arbeidstid, overtidstillegg og utgiftsdekning ved overnatting utenfor hjemmet er i samsvar med EØS-retten. Nemnda viser til Høyesteretts avgjørelse i Rt. 2013 s. 258 (Verftssaken), og at den rettslige situasjonen ikke har endret seg siden den gjeldende forskriften om allmenngjøring av Industrioverenskomsten/VO-delen ble vedtatt. Tariffnemnda er kjent med ESAs synspunkter og tar dem i betraktning i vurderingen av grunnlaget for hvert enkelt allmenngjøringsvedtak. Nemnda fatter sine vedtak innenfor rammene av det rettskildet bildet nemnda til enhver tid finner bindende for nemndas kompetanse. Forøvrig vises det til den vurderingen som framgår av allmenngjøringsvedtaket fra 22. mars 2013 om dette temaet.

Forslag om endring av ordlyden i forskriften § 3 annet ledd om utenbystillegg og § 7 om dekning av utgifter til reise, kost og losji – Tariffnemndas vurderinger og vedtak

NHO har i sitt høringssvar subsidiært foreslått å endre ordlyden i forskriften § 3 annet ledd om utenbystillegg. NHO viser til at denne bestemmelsen, som bygger på Industrioverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien kapittel VIII, ikke i tilstrekkelig grad får frem at det etter overenskomsten er et vilkår for utenbystillegg og utgiftsdekning at arbeidstakeren "er sendt på arbeidsoppdrag". NHO viser til at dette er uheldig og foreslår at forskriftsbestemmelsen bringes mer i samsvar med ordlyden i overenskomsten. Det er ikke ment å føre til materielle endringer i bestemmelse.

Etter Tariffnemndas utkast til forskrift har bestemmelsen om utenbystillegg (§ 3 annet ledd) følgende ordlyd:

Med unntak for arbeidstakere som blir inntatt på arbeidsstedet skal det for arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, betales et tillegg per time på:

[tilleggssatsene]

NHO foreslår at ordlyden endres til:

Arbeidstakere som blir sendt på arbeidsoppdrag utenfor bedriften, og hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal betales et tillegg per time på:

[tilleggssatsene]

Unntatt fra denne bestemmelsen er tilfeller hvor arbeidstakerne er inntatt på arbeidsstedet.

Videre foreslår NHO å endre ordlyden i forskriften § 7 om dekning av utgifter til reise, kost og losji. Det vises til at forskriftsbestemmelsen, på samme måte som for utenbystillegget, bare uttrykker deler av vilkårene som må være oppfylt for at det gjelder et krav om utgiftsdekning etter overenskomsten.

Etter Tariffnemndas utkast til forskrift har § 7 følgende ordlyd:

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt, og for et rimelig antall hjemreiser.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men fast diettsats, betaling etter regning e.l. kan avtales.

NHO foreslår at ordlyden endres til:

Når arbeidstaker blir sendt på arbeidsoppdrag utenfor bedriften, og hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt, og for et rimelig antall hjemreiser. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstakeren er inntatt på stedet.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på arbeidsoppdrag utenfor bedriften, og hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men fast diettsats, betaling etter regning e.l. kan avtales.

Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstakeren er inntatt på arbeidsstedet.

Tariffnemnda finner å kunne slutte seg til forslaget fra NHO, og har besluttet å endre forskriften i tråd med forslaget som beskrevet over. Nemnda har lagt vekt på at forskriftene, som hovedregel, skal bygge på bestemmelsene i den underliggende tariffavtalen. Det taler for å bringe forskriftens ordlyd mer i samsvar med de korresponderende bestemmelsene i overenskomsten. Samtidig presiseres det at endringen ikke er ment å føre til materielle endringer med hensyn til når plikten til betale utenbystillegg og dekke utgifter til reise, kost og losji inntreffer. De nye bestemmelsene i §§ 3 annet ledd og 7 skal forstås på samme måte som tidligere.

Spørsmål om å fastsette retningslinjer for anvendelsen av forskriften § 3 annet ledd om utenbystillegg og § 7 om utgiftsdekning – Tariffnemndas vurdering

I begjæringen har LO bedt om at Tariffnemnda i sitt vedtak fastsetter retningslinjer med sikte på å forhindre omgåelser, og som forenkler Arbeidstilsynets kontroll med at bestemmelsene om utenbystillegg og om dekning av utgifter til reise, kost og losji etterleves. I høringsrunden ba Tariffnemnda særskilt om høringsinstansenes syn på dette punktet i begjæringen.

Arbeidstilsynet viser i sitt høringssvar til at de møter ulike former for omgåelse og tilpasning til bestemmelsene om utenbystillegg og krav til dekning av reise, kost og losji, og er positive til at det iverksettes tiltak for å motvirke dette. Arbeidstilsynet mener at presiseringer av regelverket av informasjonshensyn i utgangspunktet bør gjøres i selve forskriften. NHO har i sitt høringssvar gitt uttrykk for at det vil være uheldig å fastsette retningslinjer i vedtakene og viser til at hvorvidt det er tale om omgåelser av regelverket må bero på en konkret helhetsvurdering. Å fastsette momenter for denne vurderingen i forskriften vil etter NHOs syn gjøre vurderingen statisk og mindre fleksibel.

Tariffnemnda har vurdert om det skal fastsettes retningslinjer for hvordan bestemmelsene i forskriften § 3 annet ledd om utenbystillegg, og § 7 om dekning av utgifter til reise, kost og losji skal praktiseres med sikte på å motvirke omgåelser og lette tilsynsmyndighetenes kontroll med at reglene etterleves. Slike retningslinjer vil typisk gå ut på at det gis veiledning om hvordan regelverket skal anvendes på ulike typetilfeller, for eksempel ved å angi momenter eller kriterier som den konkrete vurderingen skal bygge på.

Arbeidstilsynets beskrivelse av problemstillingen i høringssvaret viser at variasjonen av praktiske situasjoner er stor. Tariffnemnda som organ besitter ikke tilstrekkelig kunnskap om de faktiske forhold til å kunne avgjøre når og hvordan reglene skal komme til anvendelse i ulike konkrete situasjoner. Dette faller utenfor Tariffnemndas rolle, som er å fastsette forskrifter. De konkrete vurderingene og avveiningene må foretas av tilsynsmyndighetene som må tolke forskriftene i tråd med de hensyn som ligger bak reglene. Det vises også til at en opplisting av momenter eller kriterier i vedtaket ofte vil kunne føre til mindre fleksibilitet for tilsynsmyndighetene når reglene skal anvendes i praksis. Etter nemndas vurdering vil detaljerte retningslinjer ikke nødvendigvis løse tilsynsmyndighetenes håndhevingsproblemer, men vil også kunne bidra til å skape nye uavklarte situasjoner.

Tariffnemnda bør dessuten av hensyn til partenes fortolkningsmonopol være tilbakeholdene med å tolke bestemmelser og termer i tariffavtalene.

På denne bakgrunn finner Tariffnemnda at det ikke er hensiktsmessig å fastsette nærmere retningslinjer for anvendelsen av forskriften § 3 annet ledd om utenbystillegg, og § 7 om dekning av utgifter til reise, kost og losji.

Unntak fra allmenngjøringforskriftenes virkeområde

Tariffnemnda har blitt gjort oppmerksom på at det kan være uklart hvordan forskriftenes virkeområdebestemmelse skal forstås i situasjoner der tariffpartene har blitt enige om å overføre grupper av virksomheter fra den tariffavtalen som ligger til grunn for forskriften til en annen tariffavtale. Problemstillingen er reist av tilsynsmyndighetene. Etter det Tariffnemnda har fått opplyst, oppstår imidlertid slike situasjoner nokså sjelden.

Tariffpartene står i utgangspunktet fritt til foreta slike disposisjoner. Allmenngjøringsforskrifter bygger alltid på en tariffavtale, og det er etablert praksis at ved tvil om tolkningen av forskriften skal det ses hen til den underliggende tariffavtalen. På denne bakgrunn er det Tariffnemndas vurdering at partenes felles beslutninger om hvem tariffavtalen skal gjelde for, også må få betydning for allmenngjøringsforskriftenes virkeområde.

Tariffnemnda legger derfor til grunn at dersom en arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjon med innstillingsrett beslutter at arbeidstakere ved bestemte bedrifter skal få sine lønns- og arbeidsvilkår regulert av en annen tariffavtale enn den som lå til grunn for forskriften da denne trådte i kraft, vil allmenngjøringsvedtaket ikke lenger kommer til anvendelse for de arbeidstakere som omfattes av overføringen til annen tariffavtale. Det legges til grunn at arbeidstakere som omfattes av overføring til en annen tariffavtale i forskriftens virketid, i praksis vil være sikret tilnærmet likeverdige lønns- og arbeidsvilkår som tidligere.

For at tilsynsmyndighetene skal kunne føre tilsyn med forskriften på en effektiv måte, må de gjøres kjent med tariffpartens beslutninger om å overføre grupper fra en tariffavtale til en annen. Partene bør derfor umiddelbart underrette de aktuelle tilsynsmyndighetene om slike beslutninger.

Tariffnemndas vedtak

Med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. har Tariffnemnda truffet vedtak om videreføring av delvis allmenngjøring av Industriooverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien, og fastsatt ny forskrift.

Tariffnemndas vedtak innebærer at forskriften om delvis allmenngjøring av Industriooverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien videreføres med endringer i § 3 annet ledd og § 7 samt justerte lønnsatser.

For nærmere omtale og begrunnelse for forskriften vises til Tariffnemndas opprinnelige vedtak 6. oktober 2008 om delvis allmenngjøring av Verkstedsoverenskomsten i skips- og verftsindustrien.

Oslo, 23. september 2016

Johan Kr. Øydegard

Steinar Holden

Giuditta Cordero-Moss

Knut Boding

Margrethe Meder

Forskrift om delvis allmenngjøring av Industrioverenskomsten for skips- og verftsindustrien.

Fastsatt av Tariffnemnda 23. september 2106 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. § 5

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Industrioverenskomsten/VO-delen 2016–2018 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Virkeområde og gjennomføringsansvar

Forskriften gjelder fagarbeidere, spesialarbeidere og hjelpearbeidere som utfører produksjons-, montasje- og installasjonsarbeid i skips- og verftsindustrien.

Med fagarbeider menes arbeidstaker med offentlig godkjent fag- eller svennebrev eller tilsvarende kompetanse som formelt kan likestilles med fag- eller svennebrev innenfor det fagfelt arbeidstaker utfører arbeid.

Med spesialarbeider menes arbeidstaker som er fylt 18 år og har fått slik øvelse at vedkommende selvstendig og under eget ansvar kan betjene utstyr og maskiner eller utføre annet spesialarbeid som er et nødvendig ledd i produksjonen.

Med hjelpearbeider menes arbeidstaker som ikke fyller vilkårene for spesialarbeider, dvs. arbeidstaker som utfører enklere arbeid i produksjonen.

Forskriften gjelder ikke lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår

§ 3. Lønnsbestemmelser

Arbeidstakere som utfører produksjons-, montasje- og installasjonsarbeid i skips- og verftsindustrien, jf. § 2, skal ha en lønn per time på minst:

- a) kr 169,44 for fagarbeider
- b) kr 161,72 for spesialarbeider
- c) kr 154,09 for hjelpearbeider.

Arbeidstakere som blir sendt på arbeidsoppdrag utenfor bedriften, og hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal betales et tillegg per time på:

- a) kr 33,89 for fagarbeidere
- b) kr 33,34 for spesialarbeidere
- c) kr 30,82 for hjelpearbeidere

Unntatt fra denne bestemmelsen er tilfeller hvor arbeidstakerne er inntatt på arbeidsstedet.

På arbeidsplasser med skiftarbeid skal det betales et tillegg per time på:

- a) For toskiftarbeid (36,5 timer pr. uke):
 1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet

2. skift: kr 18,20

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 38,89

Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaftener: kr 55,76

Enhver time utover kl. 24.00 betales med tillegg som for 3. skift.

b) For treskiftarbeid (35,5 timer pr. uke):

1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet

2. skift: kr 18,76

3. skift: kr 27,92

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 40,02

Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaftener: kr 57,33.

c) For helkontinuerlig treskiftarbeid (33,6 timer pr. uke):

1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: intet

2. skift: kr 19,88

3. skift: kr 29,49

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 42,25

Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaftener: kr 60,58.

Ved omregning fra ordinær arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes følgende tabell:

fra 37,5 timer–36,5 timer: 2,74 %

fra 37,5 timer–35,5 timer: 5,63 %

fra 37,5 timer–33,6 timer: 11,61 %.

§ 4. Regulering av lønn i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsene i § 3 som følge av tariffrevisjoner.

§ 5. Arbeidstid

Den ordinære arbeidstid må ikke overstige 37,5 timer pr. uke.

Ved skiftarbeid gjelder følgende grenser:

- toskiftsordninger: 36,5 timer pr. uke i gjennomsnitt

- treskiftsordninger: 35,5 timer pr. uke i gjennomsnitt

- helkontinuerlig skift: 33,6 timer pr. uke i gjennomsnitt.

Andre arbeidstidsordninger kan avtales i samsvar med reglene i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern kap. 10.

§ 6. Godtgjøring for overtid

Det skal betales et tillegg for arbeid utover ordinær arbeidstid med 50 % av timesatsen i § 3 første ledd. For arbeid utover ordinær arbeidstid i tidsrommet mellom kl. 21.00 og kl. 06.00 og på søndager og helligdager skal det betales et tillegg på 100 % av timesatsen i § 3 første ledd.

§ 7. Utgifter til reise, kost og losji

Når arbeidstaker blir sendt på arbeidsoppdrag utenfor bedriften, og hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke nødvendige reiseutgifter ved

arbeidsoppdragets begynnelse og slutt, og for et rimelig antall hjemreiser. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstakeren er inntatt på stedet.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på arbeidsoppdrag utenfor bedriften, og hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men fast diettsats, betaling etter regning e.l. kan avtales. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstakeren er inntatt på arbeidsstedet.

§ 8. *Arbeidstøy*

Arbeidsgiver holder nødvendig arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplassen.

Kap. III. Fravikelighet m.m.

§ 9. *Fravikelighet*

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår etter avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.

§ 10. *Ikrafttreden og opphør*

Forskriften trer i kraft straks.

Forskriften opphører å gjelde 1 måned etter at Industriooverenskomsten/VO-delen mellom LO og NHO 2016–2018 blir avløst av ny tariffavtale eller hvis Tariffnemnda treffer nytt vedtak om allmenngjøring av tariffavtalen, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 27. november 2014 nr. 1829 om delvis allmenngjøring av Industriooverenskomsten/VO-delen for skips- og verftsindustrien oppheves straks.